

Sygn. akt II Ca 1060/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 marca 2013 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mariola Wojtkiewicz
Sędziowie:	SO Sławomir Krajewski (spr.) SO Zbigniew Ciechanowicz
Protokolant:	sekr. sąd. Agnieszka Klepacz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 marca 2013 roku

sprawy z powództwa W. W. (1) i M. W. (1)

przeciwko G. C. i D. C.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez powodów od wyroku Sądu Rejonowego w Świnoujściu

z dnia 28 czerwca 2012 roku, sygn. akt I C 195/11

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w Świnoujściu do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej.

Sygn. akt II Ca 1060/12

UZASADNIENIE

Powodowie W. W. (1) i M. W. (1) wnieśli o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanych G. C. i D. C. kwoty 33.822,47 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 1 lipca 2010 roku do dnia zapłaty oraz kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazali, że powód i pozwana byli wraz z K. K. (1) współnikami spółki cywilnej (...). K. K. (1) wypowiedział swój udział w spółce i w związku z tym zażądał od pozostałych współników rozliczenia swojego udziału, który określił ostatecznie na 50.000 zł. Powód dokonał więc spłaty przypadającego na niego części udziału K. K. (1) w spółce cywilnej. K. K. (1) nie poprzestał na wyegzekwowaniu od W. W. (1) przypadającej na niego części spłaty i pozwał powoda solidarnie z D. C. o zapłatę kwoty 25.000 zł. Postępowanie egzekucyjne toczyło się przed Komornikiem Sądowym przy Sądzie Rejonowym w Świnoujściu M. W. (2) pod sygn. akt KM 18/04 i w jego toku wyegzekwowano od dłużników łącznie kwotę 33.822,47 zł, na którą składa się kwota 25.927,19 zł wyegzekwowana z nieruchomości dłużników oraz kwota 7.895,28 zł tytułem kosztów postępowania egzekucyjnego wyegzekwowanych od dłużników.

Powodowie wskazali zatem, iż ich udział w spłacie K. K. (1) jest znacznie większy niż pozwanych. Dlatego w ich ocenie w sytuacji, gdy sami dokonali spłaty udziału K. K. (1) to mogą od pozwanych żądać kwoty 33.822,47 zł.

Pozwani w odpowiedzi na pozew podnieśli zarzut przedawnienia, wskazując, że roszczenie powodów jest związane z działalnością gospodarczą i z tych względów przedawnia się po upływie trzech lat, przy czym w okolicznościach rozpoznawanej sprawy bieg terminu przedawnienia rozpoczął się w dniu uprawomocnienia się planu podziału sumy uzyskanej ze sprzedaży nieruchomości w sprawie KM 18/04, to jest w dniu 8 sierpnia 2006 roku, który jest równoznaczny z datą spełnienia świadczenia przez powodów. W efekcie roszczenie uległo przedawnieniu w dniu 8 sierpnia 2009 roku.

Ponadto pozwani podnieśli, że w postępowaniu egzekucyjnym w ww. sprawie od pozwanej D. C. wyegzekwowana została kwota 32.760,76 zł, w tym 2326,50 zł kosztów.

Dodatkowo wedle pozwanych żadnych skutków dla nich nie może wywierać ugoda zawarta pomiędzy powodem, a K. K. (1).

Na koniec pozwani stwierdzili, że powodowie nie wykazali, jaką kwotę faktycznie wpłacili K. K. (1) w ramach wykonania orzeczenia w sprawie XI GNc 7336/01, a dodatkowo pomiędzy powódką, a pozwanymi i pozwaną, a powodami nie istnieje żaden stosunek prawny uzasadniający żądanie pozwu.

W odpowiedzi na powyższe stanowisko powodowie podnieśli, że ich roszczenie o charakterze regresowym nie jest bezpośrednio związane z prowadzeniem działalności gospodarczej i stąd przedawnia się w ogólnym terminie dziesięciu lat.

Wyrokiem z dnia 28 czerwca 2012 roku Sąd Rejonowy w Świnoujściu, w sprawie o sygn. akt I C 195/11, oddalił powództwo oraz zasądził solidarnie od powodów na rzecz pozwanych kwotę 2434 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy oparł swoje rozstrzygnięcie na ustalonym w sposób następujący stanie faktycznym:

W dniu 12 maja 1997 roku powód W. W. (1) i pozwana D. C. zawarli umowę spółki cywilnej.

Na podstawie aneksu nr 1 z dnia 11 lutego 1998 roku do powyższej umowy do spółki cywilnej przystąpił K. K. (1), wnosząc wkład pieniężny w kwocie 50.000 zł.

K. K. (1) wypowiedział swój udział w spółce z dniem 31 grudnia 2000 roku i zażądał rozliczenia się z nim z tytułu udziału w spółce od pozostałych wspólników.

W dniu 31 maja 2001 roku powód W. W. (1) zawarł z K. K. (1) ugodę w której powód uznał przypadającą na niego część roszczenia K. K. (1) w kwocie 26.970,89 zł i w związku z tym zobowiązał się do zapłaty kwoty 25.000 zł do dnia 30 września 2011 roku.

W związku z niewywiązaniem się przez powoda z powyższej ugody K. K. (1) wystąpił przeciwko niemu z powództwem o zapłatę.

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 8 sierpnia 2002 roku Sąd Rejonowy w Szczecinie, w sprawie o sygn. akt XI GNc 7336/01 nakazał W. W. (2) zapłacić K. K. (1) kwotę 25.000 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 1 października 2001 roku oraz kwotę 6015 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

W tym samym postępowaniu K. K. (1) pismem procesowym z dnia 30 sierpnia 2002 roku poinformował, że W. W. (1) po wniesieniu pozwu zapłacił na jego rzecz kwotę 10.000 zł oraz wniósł o zasądzenie od W. W. (1) kwoty 15.985,43 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 1 października 2001 roku do dnia zapłaty, wraz z kwotą 6015 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, cofając powództwo w pozostałym zakresie.

Postanowieniem z dnia 4 września 2002 roku Sąd Rejonowy w Szczecinie uchylił nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 8 sierpnia 2002 roku w części dotyczącej obowiązku zapłaty przez W. W. (1) kwoty 9014,57 zł oraz odsetek ustawowych od tej kwoty od dnia 1 października 2001 roku do dnia 11 marca 2002 roku i w tym zakresie umorzył postępowanie.

Postanowieniem z dnia 1 kwietnia 2003 roku Sąd Rejonowy w Szczecinie nadał klauzulę wykonalności postanowieniu z dnia 4 września 2002 roku przeciwko dłużnikowi W. W. (1).

Postanowieniem z dnia 7 stycznia 2004 roku Sąd Rejonowy w Szczecinie nadał klauzulę wykonalności nakazowi zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 8 sierpnia 2002 roku przeciwko dłużnikowi W. W. (1).

Natomiast postanowieniem z dnia 9 grudnia 2003 roku w sprawie o sygn. XI GCo 160/03 Sąd Rejonowy w Szczecinie nadał klauzulę wykonalności nakazowi zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 8 sierpnia 2002 roku, zmienionemu postanowieniem z dnia 4 września 2002 roku, przeciwko żonie dłużnika M. W. (1), z ograniczeniem jej majątku do majątku objętego wspólnością majątkową.

Na podstawie powyższych tytułów wykonawczych K. K. (1) wszczął przeciwko W. W. (1) i M. W. (1) postępowanie egzekucyjne prowadzone pod sygn. akt KM 870/03 przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Świnoujściu M. W. (2), a aktualnie przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Świnoujściu R. J.. W ramach tego postępowania od dłużników wyegzekwowana została łącznie kwota 33.886,35 zł, z czego na pokrycie kosztów egzekucyjnych przekazana została łącznie kwota 9274,70 zł. Po dniu 20 października 2007 roku od dłużników wyegzekwowana została jedynie kwota 3321,52 zł.

K. K. (1) wystąpił również z pozwem o zapłatę kwoty 25.000 zł, tytułem spłaty pozostałej części jego wkładu do ww. spółki, przeciwko W. W. (1) i D. C.. Wyrokiem z dnia 9 października 2003 roku, zaocznym w stosunku do W. W. (1), Sąd Rejonowy w Szczecinie w sprawie o sygn. akt XI GC 1755/02 zasądził solidarnie od W. W. (1) i D. C. na rzecz K. K. (1) kwotę 25.000 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 1 marca 2001 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 2415 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Postanowieniem z dnia 27 listopada 2003 roku Sąd Rejonowy w Szczecinie nadał powyższemu wyrokowi klauzulę wykonalności przeciwko W. W. (1) i D. C.. Natomiast postanowieniem z dnia 27 lutego 2004 roku w sprawie o sygn. akt XI GCo 558/03 Sąd Rejonowy w Szczecinie nadał powyższemu wyrokowi klauzulę wykonalności przeciwko małżonkom dłużników - M. W. (1) i G. C..

Na podstawie powyższych tytułów wykonawczych K. K. (1) wszczął przeciwko W. W. (1), M. W. (1), D. C. i G. C. postępowanie egzekucyjne, prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Świnoujściu M. W. (2) pod sygn. akt KM 18/04. W związku ze spłatą całości egzekwowanego roszczenia postępowanie to zostało umorzone postanowieniem z dnia 12 grudnia 2008 roku. W ramach egzekucji od dłużnika W. W. (1) wyegzekwowana została kwota 25.927,19 zł, zaś od pozwanej D. C. kwota 32.760,76 zł.

Pismem z dnia 9 czerwca 2010 roku powodowie M. W. (1) i W. W. (1) wezwali pozwanych do zapłaty kwoty 33.822,47 zł w terminie 14 dni od otrzymania wezwania.

W piśmie z dnia 1 lipca 2010 roku. pozwani odmówili zapłaty żądanej przez powodów kwoty.

W dniu 20 października 2010 roku powodowie wystąpili z wnioskiem o zawezwanie pozwanych do próby ugodowej. Postanowienie toczące się przed Sądem Rejonowym w Świnoujściu pod sygn. akt I Co 1593/10 nie doprowadziło do zawarcia ugody pomiędzy stronami.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał powództwo za bezzasadne.

Sąd wskazał, iż niewątpliwym jest, że stosownie do treści art. 871 §1 kc po stronie współników - W. W. (1) i D. C. powstał obowiązek zwrotu K. K. (1) wniesionego przez niego wkładu pieniężnego. Sąd podniósł także, iż do wzajemnych

rozliczeń pomiędzy współnikami spłacającymi dłużnika występującego ze spółki zastosowanie znaleźć powinien art. 376 § 1 kc. Umowa spółki nie zawiera żadnych regulacji w zakresie zobowiązania regresowego w związku z tym Sąd przyjął, że W. W. (1) i D. C. mieli obowiązek zapłacić K. W. po połowie równowartości jego wkładu pieniężnego do spółki. Zdaniem Sądu chybione były nadto twierdzenia pozwanych, że roszczenie powodów jest bezzasadne z powodu nieprzeprowadzenia podziału majątku wspólnego spółki. Sąd podkreślił bowiem, iż obowiązek zapłaty na rzecz byłego współnika, wynikający z art. 871 § 1 kc, jest niezależny od innych rozliczeń współników.

W pierwszej kolejności Sąd zauważył, że to na powodach spoczywał obowiązek, wynikający z art. 6 kc dowodowego wykazania swoich twierdzeń. W tym względzie wskazał zatem, iż powodowie powinni więc w niniejszej sprawie wykazać, że zaspokoiли roszczenie K. K. (1) w większej części niż pozwani. Zdaniem Sądu w niniejszej sprawie nie zostały złożone dowody potwierdzające tą okoliczność. W zakresie sprawy egzekucyjnej o sygn. KM 18/04 powodowie powołali się na zaświadczenie Komornika Sądowego z dnia 11 stycznia 2010 roku, z którego wynika, że od W. W. (1) wyegzekwowana została kwota 25.927,19 zł. Natomiast z przedłożonego przez pozwanych zaświadczenia Komornika Sądowego z dnia 28 czerwca 2010 roku wynika, że od D. C. wyegzekwowano łącznie kwotę 32.760,76 zł. Sąd zauważył, że dokumenty te mają niewątpliwie charakter dokumentów urzędowych. W niniejszej sprawie nie było zatem zdaniem Sądu wystarczającym zaprzeczenie przez powodów prawdziwości zaświadczenia Komornika Sądowego z dnia 28 czerwca 2010 roku, powodowie powinni bowiem jeszcze to stanowisko udowodnić. Tego jednak zdaniem Sądu nie uczynili, w związku z czym przyjęto, że w postępowaniu egzekucyjnym o sygn. akt KM 18/04 od pozwanej D. C. wyegzekwowana została kwota o 6833,57 zł większa niż od powoda W. W. (1). Sąd wskazał nadto, iż z akt egzekucyjnych KM 870/03 wynika, że od dłużników W. W. (1) i M. W. (1) wyegzekwowana została łącznie kwota 33.886,35 zł, z czego na pokrycie kosztów egzekucyjnych przekazana została łącznie kwota 9274,70 zł. Ponadto z dowodów zebranych w sprawie wynika, że powód W. W. (1) na poczet należności K. K. (1) dokonał dobrowolnej wpłaty kwoty 10.000 zł, co skutkowało ograniczeniem powództwa w sprawie toczącej się przed Sądem Rejonowym w Szczecinie pod sygn. akt XI GNc 7336/01. Zdaniem Sądu powodowie nie wykazali jednak, aby pozwani ponosili subsydiarną odpowiedzialność za należność wyegzekwowaną od nich w sprawie egzekucyjnej o sygn. KM 870/03 oraz w zakresie dobrowolnej wpłaty dokonanej na rzecz K. K. (1) w kwocie 10.000 zł. Sąd zauważył bowiem, że powodowie w niniejszej sprawie domagali się solidarnego zasądzenia na ich rzecz od pozwanych kwoty 33.822,47 zł, wskazując że wspólnie spłacili należność K. K. (1). Tymczasem z przedłożonych przez powodów dowodów nie wynika, że powyższe należności zostały faktycznie spłacone przez oboje powodów. W szczególności kwotę 10.000 zł na rzecz K. K. (1) uiszczył W. W. (1). Nie wykazane zostało przy tym, czy środki te wydatkował z majątku wspólnego jego i M. W. (1) czy ze swojego majątku odrębnego. Ponadto z treści akt egzekucyjnych KM 870/03 wynika, że na poczet egzekwowanych należności przekazane zostały środki ze sprzedaży licytacyjnej nieruchomości położonej w W., dla której Sąd Rejonowy w Świnoujściu prowadzi księgę wieczystą KW nr (...). Tymczasem Sąd wskazał, iż w aktach egzekucyjnych KM 870/03 znajduje się odpis z księgi wieczystej z którego wynika, że wyłącznym właścicielem tej nieruchomości był powód W. W. (1). Ponadto na poczet egzekwowanych należności została przekazana część środków ze sprzedaży samochodu ciężarowego, zgodnie z planem podziału z dnia 8 stycznia 2008 roku Sąd podniósł, iż z treści tego postanowienia nie wynika jednak, aby współwłaścicielką tego pojazdu była M. W. (1). Z akt egzekucyjnych nie wynika również z jakich źródeł pochodziły pozostałe wpłaty na poczet egzekwowanych należności. Podobna sytuacja zachodzi w ocenie Sądu w sprawie o sygn. akt KM 18/04. W szczególności Sąd zauważył, że z zaświadczenia Komornika Sądowego z dnia 11 stycznia 2010 roku wynika, że należności zostały ściągnięte od W. W. (1). Reasumując Sąd zauważył, że powodowie nie przedłożyli żadnego dowodu potwierdzającego to, że roszczenie regresowe przysługuje również powodce. Zdaniem Sądu skutkować to powinno oddaleniem powództwa w całości, gdyż sami powodowie twierdzili, że dokonali wspólnej spłaty należności.

Niezależnie od powyższego Sąd Rejonowy zauważył, że powództwo podlegało oddaleniu również ze względu na skutecznie podniesiony zarzut przedawnienia roszczenia dochodzonego przez powodów. Na wstępie rozważań w zakresie skuteczności zarzutu przedawnienia Sąd podniósł, że za chwilę spełnienia świadczenia w zakresie kwot wyegzekwowanych w ramach egzekucji miarodajną jest chwila ich wpływu do organu egzekucyjnego. W ocenie Sądu roszczenie powodów jest roszczeniem związanym z prowadzeniem działalności gospodarczej i dlatego podlega ono trzyletniemu terminowi przedawnienia. W tym względzie Sąd podniósł, iż żadnych wątpliwości nie może budzić to, że

roszczenie wynikające z art. 871 § 1 kc jest związane z działalnością gospodarczą prowadzoną przez wspólników spółki cywilnej. Nadto zdaniem Sądu regresowy charakter roszczenia powodów nie zmienia tego, że jest to roszczenie ściśle związane z działalnością gospodarczą prowadzoną przez wspólników spółki cywilnej. Ponadto Sąd miał na uwadze, że szczególną podstawą prawną odpowiedzialności solidarnej wspólników jest art. 864 kc. Roszczenie regresowe wynikające z art. 871 § 1 kc Sąd uznał więc za zobowiązanie spółki o jakim mowa w art. 864 kc. Sąd podniósł również, iż bez znaczenia dla określenia terminu przedawnienia roszczenia powodów jest to, że powódka M. W. (1) i pozwany G. C. nie byli wspólnikami spółki cywilnej. Skierowanie do nich egzekucji, a w konsekwencji wyegzekwowanie określonych należności, było związane z nadaniem przeciwko nim klauzuli wykonalności tytułom egzekucyjnym wydanym przeciwko W. W. (1) i D. C.. Podstawą prawną nadania tych klauzul był art. 787 kpc. Zdaniem Sądu fakt nadania klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika nie może mieć wpływu na charakter prawny roszczenia wierzyciela i w konsekwencji na przyjęcie innego terminu przedawnienia roszczenia. Ponadto Sąd miał na uwadze, że powodowie nie przedłożyli w sprawie dowodów potwierdzających istnienie roszczenia regresowego po stronie powódki.

Mając powyższe na względzie Sąd uznał, że roszczenie dochodzone pozwem przedawniło się przed dniem 20 października 2010 roku, która to data mogłaby ewentualnie stanowić moment przerwania biegu terminu przedawnienia, w związku z wystąpieniem przez powodów z wnioskiem o zawezwanie do próby ugodowej.

Analiza akt egzekucyjnych o sygn. KM 18/04 nie dała jednakże Sądowi podstaw do ustalenia, aby od powodów W. W. (1) i M. W. (1) wyegzekwowana została jakakolwiek kwota po dniu 20 października 2007 roku (tj. w okresie nie objętym przedawnieniem). Z treści zaświadczenia o dokonanych wpłatach z dnia 28 czerwca 2010 roku wynika, że po wskazanej powyżej dacie wpłaty na poczet egzekwowanej należności pochodziły od pozwanej D. C.. Natomiast w sprawie o sygn. KM 870/03 po dniu 20 października 2007 roku wykazana jest tylko jedna wpłata, tj. kwoty 3636,25 zł w dniu 28 sierpnia 2009 roku. Tylko w tym więc zakresie w ocenie Sądu, gdyby spełnione zostały inne przesłanki odpowiedzialności pozwanych, mogła być rozważana zasadność powództwa.

W ocenie Sądu całkowicie bezzasadnym było skierowanie powództwa przeciwko pozwanemu G. C. powództwa w zakresie należności uregulowanych poza postępowaniem egzekucyjnym KM 18/04. Zakres jego odpowiedzialności ogranicza się wyłącznie do tego czego dotyczyło postanowienie Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 27 lutego 2004 roku o nadaniu klauzuli wykonalności, wydane w sprawie o sygn. akt XI GCo 558/03.

Zdaniem Sądu nie zasługiwało również na akceptację stanowisko powodów, że do oceny roszczeń powódki M. W. (1) i odpowiedzialności G. C. zastosowanie znaleźć powinny przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu. Uczestniczenie tych osób w zaspokajaniu należności wobec K. K. (1) było bowiem konsekwencją nadania przeciwko nim klauzuli wykonalności, co zaś było skutkiem treści art. 787 kpc i art. 41 k.r.o.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc i art. 109 § 2 kpc.

Apelację od powyższego wyroku wywiedli powodowie i zaskarżając wyrok w całości, wnieśli o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości i wreszcie zasądzenie solidarnie od pozwanych na rzecz powodów kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego radcy prawnego według norm przepisanych.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucono:

I. obrazę przepisów postępowania cywilnego, a mianowicie:

a) art. 233 § 1 kpc poprzez przekroczenie przez Sąd I instancji granic swobodnej oceny dowodów polegające na przyjęciu, iż powodowie nie zaspokoili roszczeń K. K. (1) w większej części aniżeli pozwani, podczas gdy Sąd I instancji ustalił, iż wkład, który miał być zwrócony K. K. (1) przez strony niniejszego procesu wynosił 50.000 zł, a z kolei z akt

egzekucyjnych, zażądanych przez strony wynikało, że powodowie zapłacili na przypadający na nich udział w zwrocie wkładu o co najmniej 23.410,74 zł więcej niż pozwani,

b) art. 328 § 2 kpc na skutek tego, że wyrok pozbawiony jest uzasadnienia faktycznego i prawnego w części dotyczącej kwestii:

- bezpodstawnego wzbogacenia kosztem W. W. (1) na rzecz G. C. oraz bezpodstawnego wzbogacenia kosztem M. W. (1) na rzecz pozwanych;

- charakteru dobrowolnej wpłaty przez powoda na rzecz K. K. (1) kwoty 10.000 zł, w tym braku uzasadnienia dlaczego te środki miałyby pochodzić z majątku osobistego W. W. (1), w sytuacji gdy materiał dowodowy na to nie wskazywał;

- charakteru pozostałych przesunięć majątkowych pochodzących od powodów na rzecz K. K. (1);

c) art. 787 kpc w wyniku przyjęcia przez Sąd I instancji, że nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika powoduje wobec tegoż małżonka skutek prawnorzeczowy polegający na stosowaniu wobec małżonka dłużnika przepisów dotyczących przedsiębiorców, podczas gdy małżonek ten nie posiadał w tymże postępowaniu statusu przedsiębiorcy, a co w konsekwencji spowodowało zastosowanie wobec małżonka dłużnika trzyletniego terminu przedawnienia;

II. obrazę przepisów prawa materialnego, a mianowicie:

a) art. 6 kc poprzez przyjęcie przez Sąd I instancji, iż powództwo nie zostało udowodnione, podczas gdy z akt sprawy (w tym z zażądanych aktach postępowań egzekucyjnych) wynika, że powództwo jest udowodnione co do zasady oraz co do wysokości

b) art. 118 kc poprzez jego niewłaściwe zastosowanie w wyniku:

- zastosowania wobec roszczenia powodów trzyletniego terminu przedawnienia, podczas gdy sprawie zastosowanie miał dziesięcioletni termin przedawnienia;

- zastosowania wobec powódki, jako małżonki dłużnika przepisów dotyczących przedsiębiorców, podczas gdy powódka nie posiadała w takiego statusu;

c) art. 376 kc w wyniku jego niezastosowania w sytuacji gdy powodowie spełnili świadczenie w części większej aniżeli pozwani;

d) art. 405 kc w wyniku jego niezastosowania w sytuacji gdy nie istniał żaden stosunek prawny uzasadniający dokonywanie świadczenia przez W. W. (1) na poczet długu obciążającego G. C. i przez M. W. (1) na poczet długu obciążającego pozwanych razem;

e) art. 33 krio w wyniku przyjęcia przez Sąd I instancji, iż przesunięcia majątkowe pochodzące od powodów na rzecz K. K. (1) pochodziły z majątku osobistego powoda, podczas gdy taka okoliczność nie wynikała z akt sprawy, a przywołany przepis stanowi niejako, a contrario domniemanie, iż do majątku wspólnego wchodzi przedmioty, prawa i wierzytelności, które nie są w tym przepisie wymienione.

III. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu przez Sąd I instancji, że przesunięcia majątkowe pochodzące od powodów na rzecz K. K.(1) pochodziły z majątku osobistego powoda oraz, że wpłata przez powoda na (...)kwoty 10.000 zł dokonana była z majątku osobistego powoda;

IV. nierozpoznanie istoty sprawy przez Sąd I instancji w wyniku przyjęcia, iż roszczenie powodów się przedawniło oraz przyjęcia, że przesunięcia majątkowe

pochodzące od powodów na rzecz K. K. (1) pochodziły z majątku osobistego powoda, czego konsekwencją, jak wynika z uzasadnienie wyroku, był brak należytego rozpoznania argumentów podnoszonych przez stronę powodową, w tym kwestii: bezpodstawnego wzbogacenia; charakteru wpłat powodów na poczet należności z tytułu zwrotu wkładu K. K. (1), w tym charakteru dobrowolnej wpłaty powoda w kwocie 10.000 zł.

W uzasadnieniu apelujący wskazali, że z dokumentów będących w aktach sprawy oraz z akt egzekucyjnych wynikało, że powodowie zapłacili na przypadający na nich udział w zwrocie wkładu o co najmniej 23.410,74 zł więcej niż pozwani. Podnieśli bowiem, że dokumenty znajdujące się w aktach postępowania o sygn. XI GC 1755/02 potwierdzają prezentowane przez stronę powodową stanowisko w sprawie. Wobec treści wniosku o podział majątku spółki, które zainicjowało postępowanie, jak też treści wezwania do zapłaty pełnomocnika K. K. (1), ale również mając na uwadze treść protokołu rozprawy z dnia 18 kwietnia 2002 roku oraz pismo procesowe powoda w tamtym postępowaniu z dnia 24 września 2002 roku, zawierające żądanie po przekształceniu wskazali, że poza sporem powinno pozostawać, iż:

- K. K. (1) określił swój wkład łącznie na kwotę 50.000 zł i roszczenie o zapłatę takiej kwoty skierował do pozostałych wspólników;

- postępowanie w sprawie XI GC 1755/02 dotyczyło niespłaconego przypadającej na D. C. części wkładu K. K. (1) w wysokości 25.000 zł, przy czym pozostała część (25.000 zł) przypadająca na W. W. (1), K. K. (1) dochodził w procesie toczącym się przed Sądem Rejonowym w Szczecinie, pod sygn. akt XI GNc 7336/01.

Natomiast z akt postępowania, które toczyło się przed Sądem Rejonowym w Świnoujściu pod sygnaturą I Co 792/03 wynika, że na mocy postanowienia z dnia 21 czerwca 2006 roku zatwierdzono plan podziału sumy uzyskanej z licytacji nieruchomości powodów w ten sposób, że należności wierzycieli zaspokoiono jak poniżej:

- 25.000 zł jako należność zabezpieczona hipotecznie oraz kwotę (...),33 zł na rzecz K. K. (1) w postępowaniu egzekucyjnym toczącym się pod sygn. akt Km 870/03

- 25.927,19 zł na rzecz K. K. (1) na podstawie wyroku częściowo zaocznego opiewającego na obowiązek zapłaty na rzecz K. K. (1) solidarnie przez D. C. i W. W. (1) kwoty 25.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 marca 2001 roku, który został wydany przez Sąd Rejonowy w Szczecinie w dniu 9 października 2003 roku, sygn. akt: XI GC 1755/02.

Nie można też zdaniem apelujących pominąć, że w postępowaniu egzekucyjnym KM 18/04 wyegzekwowano od powodów kwotę 7895,28 zł z tytułu kosztów postępowania egzekucyjnego.

Dodatkowo trzeba mieć ich zdaniem na uwadze kwotę 10.000 zł, która została przekazana przez powoda na rzecz K. K. (1), co wynika z postanowienia Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 4 września 2002 roku, w sprawie XI GNc 7336/01.

Nadto skarżący podkreślili, iż ze znajdujących się w aktach sprawy zaświadczenia o dokonanych wpłatach z dnia 6 listopada 2009 roku w sprawie toczącej się pod sygn. akt KM 870/03 oraz postanowienia ustalającego koszty postępowania egzekucyjnego z dnia 16 listopada 2009 roku w sprawie toczącej się pod sygn. akt KM 870/03 wynika, że w ramach postępowania egzekucyjnego toczącego się pod sygn. akt KM 870/03, od powodów wyegzekwowano łącznie kwotę 35.759,78 zł.

Mając na uwadze przytoczone okoliczności powodowie podnieśli, iż uiszcili na rzecz K. K. (1) kwotę nie mniejszą niż 79.582,25 zł.

W tym miejscu strona powodowa podniosła również, że nawet gdyby przyjąć za właściwą koncepcję pozwanych przedstawioną na rozprawie w dniu 20 marca 2012 roku, gdzie wywiedziono, iż całość spłaconego zadłużenia stron winna być podzielona po zsumowaniu na pół, to i tak pozwani winni zapłacić powodom niemniej aniżeli 23.410,74 zł.

Powodowie stwierdzili, że kwota ta powstała w wyniku następującego wyliczenia:

- zsumowania kwoty 32.760,76 zł tytułem wyegzekwowanych od pozwanych należności w ramach postępowania KM 18/04 oraz kwoty 69.582,25 tytułem łącznie wyegzekwowanych od powodów należności w ramach postępowań KM 18/04 i KM 870/03 oraz 10.000zł tytułem dobrowolnej spłaty K. K. (4) przez powoda, co razem wyraża się kwotą 112.343,01 zł, następnie dzieląc tą sumę na pół otrzymujemy kwotę 56.171,51 zł,

- mając zaś na względzie, iż powodowie uiścili z przypadającego na nich udziału w spłacie kwotę o 23.410,74 zł większą niż pozwani, to jak wynikałoby z zaproponowanego przez pozwanych podziału zobowiązania solidarnego, to właśnie taką różnicę pozwani zobowiązani byłiby dopłacić powodom.

Następnie apelujący zakwestionowali stanowisko Sądu I instancji, iż wobec stosunków pomiędzy stronami należy zastosować trzyletni termin przedawnienia. Podnieśli, iż roszczenia regresowe dłużnika solidarnego przedawniają się z upływem lat dziesięciu, przy czym bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym stało się ono wymagalne, co z kolei może mieć miejsce nie wcześniej niż po zaspokojeniu roszczenia. Strona powodowa poparła nadto pogląd, iż o faktycznym zaspokojeniu wierzyciela można mówić dopiero z chwilą zakończenia postępowania egzekucyjnego i to ten moment powinien być w tym przypadku brany pod uwagę.

Strona powodowa wskazała ponadto, iż roszczenia dochodzone pozwem nie są związane bezpośrednio z prowadzeniem działalności gospodarczej przez powodów, a wynikają jedynie z konieczności uprzedniego uregulowania przez powodów zobowiązania, które przypadają na pozwanych. Nadto w ich ocenie gdyby przyjąć, iż w sprawie należy stosować trzyletni termin przedawnienia wobec roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, to zarazem należałoby uznać niniejszą sprawę jako postępowanie w sprawach gospodarczych. Dodatkowo podkreślili, że źródłem roszczenia jest regres dłużników solidarnych, a nie prowadzona uprzednio działalność gospodarcza powoda.

Strona powodowa podtrzymała nadto swoje stanowisko, iż co do relacji na linii W. G. C. jak też na linii M. G. i D. C. można przyjąć pogląd, iż doszło do bezpodstawnego wzbogacenia. W ich ocenie trzeba mieć bowiem na uwadze, że nie istniał żaden stosunek prawny uzasadniający dokonywanie świadczenia przez W. W. (1) na poczet długu obciążającego G. C., ani żaden stosunek prawny uzasadniający spełnianie przez M. W. (1) świadczenia na poczet długu obciążającego G. i D. C.. Nadto zdaniem strony powodowej fakt nadania przeciwko nim klauzuli wykonalności jest potwierdzeniem na brak materialno-prawnej więzi pomiędzy wskazanymi osobami, co jednocześnie stanowi wypełnienie dyspozycji art. 405 kc, gdyż korzyść została uzyskana bez materialnoprawnego uzasadnienia.

W ocenie skarżących zasadnym jest też zarzut naruszenia art. 233 § 1 kpc w kwestii rzekomego braku dowodów na to, iż powodowie nie zaspokoili roszczeń K. K. (1) w większej części aniżeli pozwani. Zdaniem powodów bowiem materiał dowodowy sprawy pozwalał stwierdzić, że powodowie uiścili więcej niż pozwani tytułem zwrotu wkładu K. K. (1), co w połączeniu z brakiem przedawnienia roszczenia powodów, powinno skutkować zasądzeniem na ich rzecz żądanej kwoty.

W ocenie skarżących Sąd I instancji nie zbadał charakteru materialnej podstawy przesunięć majątkowych pochodzących od powodów, stwierdzając przy tym, że te środki finansowe pochodzą z majątku powoda, pomimo tego, iż akta sprawy nie prowadziły do takiegoż wniosku.

Powyższe ustalenia Sądu I instancji spowodowały zdaniem apelujących, iż nie rozpoznano innych istotnych aspektów sprawy tj. bezpodstawnego wzbogacenia; charakteru wpłat powodów na poczet należności z tytułu zwrotu wkładu K. K. (1), w tym charakteru dobrowolnej wpłaty powoda w kwocie 10.000 zł. Strona powodowa stanęła zatem na

stanowisku, iż marginalne odniesienie się do tych kwestii w uzasadnieniu wyroku pozwala na postawienie zarzutu nierozpoznania istoty sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się zasadną w tym znaczeniu, że uzasadniała uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Przede wszystkim trafny okazał się zarzut powodów, co do bezpodstawnego przyjęcia przez Sąd Rejonowy, iż przedmiotowe roszczenia regresowe powodów ulegają przedawnieniu trzyletniemu (art. 118 kc.).

Na wstępie rozważań w tym przedmiocie podkreślenia wymaga, że w doktrynie prawa (por: Tomasz Pałdyna, Przedawnienie w polskim prawie cywilnym, LexisNexis Warszawa 2012, str. 91 - 92) słusznie wywodzonym jest, że przepisy regulujące przedawnienie powinny być wykładane ściśle. Przepisy je regulujące ingerują, bowiem w stosunki obligacyjne podmiotów prawa cywilnego i naruszają konstytucyjną ochronę praw podmiotowych.

Dalej z tych samych względów przepis art. 118 kc, w zakresie, w jakim wprowadza on szczególnie, w stosunku do ogólnego dziesięcioletniego, termin przedawnienia, dla roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, także nie może być wykładany rozszerzająco.

Przypomnienia wymaga, że w sprawach XI GNC 7336/01 i (...) Sądu Rejonowego w Szczecinie K. K. (1) dochodził odpowiednio od W. W. (2) oraz tego ostatniego i D. C. zapłaty wartości jego wkładu pieniężnego, w związku z wystąpieniem ze spółki cywilnej (...).

Zgodnie z art. 871 § 1 zdanie pierwsze kc współnikowi występującemu ze spółki zwraca się w naturze rzeczy, które wniósł do spółki do używania, oraz wypłaca się w pieniądzu wartość jego wkładu oznaczoną w umowie spółki, a w braku takiego oznaczenia - wartość, którą wkład ten miał w chwili wniesienia. Przepis ten nie precyzuje wprost kogo obciąża zobowiązanie do zwrotu występującemu współnikowi wartości jego wkładu. Tym niemniej nie może być wątpliwości, że zobowiązanie takie mieści się w pojęciu zobowiązań spółki, za które zgodnie z art. 864 kc współnicy odpowiedzialni są solidarnie. W doktrynie prawa słusznie wywodzi się, że przez zobowiązania spółki należy rozumieć wszelkie zobowiązania powstałe w czasie trwania spółki, w związku z działaniami faktycznymi i prawnymi podejmowanymi dla osiągnięcia przez nią określonego w umowie celu gospodarczego. Tytuł powstania takiego zobowiązania jest przy tym obojętny (por: Komentarz do Kodeksu Cywilnego, Księga trzecia Zobowiązania, tom 2, wydanie 9, stan prawny na 24 stycznia 2009 r., Wydawnictwo LexisNevis spółka z o. o. w Warszawie, str. 860 - 861). Istotnym jest zwłaszcza, że dążenie do osiągnięcia wspólnego celu gospodarczego, następuje w szczególności poprzez wniesienie wkładu (art. 860 § 1 kc). W okolicznościach sprawy powstanie zobowiązania spółki wynikało z oświadczenia woli współnika o wypowiedzeniu udziału w spółce i wystąpieniu z niej.

W sprawie niniejszej dochodzone są jednakowoż roszczenia regresowe z tytułu zaspokojenia przez jednego ze współników tej spółki oraz jego małżonkę takiego długu spółki.

W stosunkach pomiędzy współnikami spółki cywilnej roszczenia takie znajdują podstawę w unormowaniu art. 376 § 1 kc, który głosi, że jeżeli jeden z dłużników solidarnych spełnił świadczenie, treść istniejącego między współdłużnikami stosunku prawnego rozstrzyga o tym, czy i w jakich częściach może on żądać zwrotu od współdłużników. Jeżeli z treści tego stosunku nie wynika nic innego, dłużnik, który świadczenie spełnił, może żądać zwrotu w częściach równych.

Zobowiązanie z tego tytułu nie należy niewątpliwie do długów spółki. Roszczenie takie nie należy także do zakresu działalności gospodarczej sensu stricto prowadzonej przez osobę fizyczną w ramach spółki cywilnej w opisanym powyżej znaczeniu. Przypomnieć tu trzeba, że począwszy od dnia 1 stycznia 2001 roku, to jest od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 19 listopada 1999 roku Prawo działalności gospodarczej spółka cywilna straciła samodzielną podmiotowość gospodarczą i podmiotem wpisu do odpowiedniej ewidencji jest dana osoba fizyczna, a nie taka spółka i taka osoba fizyczna jest uważana za prowadzącą działalność gospodarczą tyle, że w postaci spółki cywilnej.

Dla przyjęcia, zaś w przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą przedawnienia trzyletniego koniecznym jest, aby roszczenie, w tym wynikające z czynności prawnej, miało bezpośredni związek z prowadzoną działalnością gospodarczą (por: System Prawa Prywatnego, Prawo cywilne - część ogólna Tom 2, pod red Z. Radwańskiego, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2008, str. 582 - 585).

Tymczasem przedmiotowe roszczenie regresowe ma charakter samodzielny (vide: Agnieszka Pyrzyńska, Komentarz do art. 376 Kodeksu cywilnego, lex el., stan prawny 2010.05.01), a jego związek z działalnością gospodarczą prowadzoną przez współnika, który go dochodzi, jest jedynie pośredni, skoro roszczenie takie nie dotyczy istoty prowadzonej w formie spółki cywilnej działalności gospodarczej.

Reasumując uznać należało, że rozpoznawanej sprawie roszczenia strony powodowej podlegają ogólnemu dziesięcioletniemu terminowi przedawnienia (art. 118 in principio kc).

Powyższe z oczywistych względów dotyczy tym bardziej roszczeń powódki, która nie prowadziła działalności gospodarczej, w szczególności w postaci spółki cywilnej (...), czego Sąd Rejonowy nie wziął pod uwagę.

Powyższa konstatacja czyni bezzasadnym, podniesiony przez pozwanych zarzut przedawnienia i to niezależnie od tego czy początek jego biegu będzie liczony tak, jak tego dokonał Sąd Rejonowy, czy też w sposób zaoferowany przez powodów, to jest z chwilą zakończenia postępowań egzekucyjnych, zwłaszcza w sprawie Km 18/04 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Świnoujściu R. J.. Nie może przy tym budzić wątpliwości, że bieg terminu przedawnienia roszczenia regresowego, rozpoczyna się od dnia, gdy dłużnik zaspokoił wierzyciela.

Tymczasem Sąd pierwszej instancji swe rozstrzygnięcie o oddaleniu powództwa oparł zasadniczo właśnie na uwzględnieniu owego zarzutu pozwanych, zawierając w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku jedynie lakoniczne rozważania co do zaistnienia właściwych przesłanek roszczenia regresowego powodów i jego zakresu, co doprowadziło do nierozpoznania istoty sprawy, w rozumieniu art. 386 § 4 kpc.

W tej zaś kwestii przypomnienia i uwypuklenia wymaga, że normowane w przywołanym powyżej art. 376 § 1 kc roszczenie ma charakter regresu sensu stricto, dopełniającego konstrukcję solidarności biernej. O powstaniu roszczenia regresowego dłużnika, który spełnił świadczenie, decyduje tu stosunek wartości tego, co świadczył do przypadającej na niego w stosunku wewnętrznym części długu i jeśli świadczył więcej niż na niego przypada, z tą chwilą ma roszczenie regresowe i może żądać od współdłużników solidarnych zwrotu nadwyżki (vide: System Prawa Prywatnego, Prawo zobowiązań - część ogólna Tom 5 pod red Z. Radwańskiego, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2006, str. 309 - 322). Warunkiem koniecznym powstania takiego roszczenia regresowego nie jest zaspokojenie długu w całości (tak SN w uzasadnieniu wyroku z dnia 12 października 2001 roku, V CKN 500/00).

W realiach rozpoznawanej sprawy wymaganym było zważenie, że roszczenie jako przysługiwało K. K. z tytułu zapłaty wartości jego wkładu pieniężnego opiewało na kwotę 50.000 zł i było dochodzone w sprawie XI GNc 7336/01 w stosunku do W. W. (1), co do kwoty 25.000 zł i w sprawie XI GC1755/02 w stosunku do W. W. (2) i D. C., co do pozostałej kwoty 25.000 zł.

W obu tych sprawach roszczenie zostały uwzględnione, z tym, że w pierwszej z uwzględnieniem, że W. W. (1) po wniesieniu pozwu zapłacił na rzecz K. K. (1) na poczet dochodzonej w nim wierzytelności kwotę 10.000 zł, co zostało przez wierzyciela jednoznacznie potwierdzone.

Przy dodatkowym wzięciu pod uwagę, że na podstawie tytułów wykonawczych wydanych w obu tych sprawach wszczętymi zostały postępowania egzekucyjne, odpowiednio w sprawach Km 870/03 i Km 18/04 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Świnoujściu R. J., dla ustalenia momentu powstania i zakresu roszczeń regresowych W. W. (1) w stosunku do D. C., przy przyjęciu ogólnej zasady zakresu roszczeń regresowych, to jest w równych częściach, co oznacza w rozpoznawanej sprawie w stosunku do ww. po 50 %, koniecznym jest wyliczenie, jaka globalnie kwota została zapłacona i wyegzekwowana oraz czy W. W. (1) poniósł tu ciężar większy niż jej 50 %.

Istotnym jest, że uwzględnieniu podlegają tu także koszty obu postępowań sądowych i dalej egzekucyjnych. W najnowszej uchwale z dnia 28 lutego 2013 roku (III CZP 108/12) Sąd Najwyższy przekonywająco wywiódł, że wspólnik spółki jawnej, który spełnił świadczenie na rzecz wierzyciela tej spółki, może żądać od innego jej wspólnika zwrotu odpowiedniej części tego świadczenia wraz z kosztami procesu wytoczonego przeciwko niemu, chyba że pozwany wspólnik skutecznie podniesie zarzut wadliwego prowadzenia procesu przez wspólnika pozwanego przez wierzyciela. Zapatrywanie takie pozostaje aktualne w stosunku do wspólników spółki cywilnej oraz analogicznie co do kosztów postępowania egzekucyjnego.

Tymczasem Sąd Rejonowy dla takich wyliczeń zupełnie bezpodstawnie wziął pod uwagę jedynie kwoty wyegzekwowane w sprawie Km 18/04 przyjmując, że powodowie nie wykazali, aby pozwani ponosili subsydiarną odpowiedzialność za należność wyegzekwowaną od nich w sprawie egzekucyjnej o sygn. KM 870/03 oraz w zakresie dobrowolnej wplaty dokonanej na rzecz K. K. (1) w kwocie 10.000 zł.

Po pierwsze powodowie nie powołują się tutaj na jakąkolwiek odpowiedzialność subsydiarną pozwanych, a dochodzą, co do powoda, roszczeń regresowych z art. 376 § 1 kc, a po wtóre podstawa faktyczna i prawna powództwa w sprawie XI GNc 7336/01 nie pozostawia żadnych wątpliwości, co do charakteru zasądzonej tam od W. W. (1) kwoty, która była przedmiotem egzekucji w sprawie Km KM 870/03.

Po wtóre, przy kwalifikowaniu źródła pochodzenia ww. kwoty 10.000 zł nie można zapominać, że zgodnie z art. 32 § 1 i 2 kr i op w brzmieniu sprzed dnia 20 stycznia 2005 roku, dorobkiem małżonków są przedmioty majątkowe nabyte w czasie trwania wspólności ustawowej przez oboje małżonków lub przez jednego z nich. W szczególności stanowią dorobek małżonków: pobrane wynagrodzenie za pracę oraz za inne usługi świadczone osobiście przez któregokolwiek z małżonków oraz dochody z majątku wspólnego, jak również z odrębnego majątku każdego z małżonków. Zatem zasadą było, że przedmioty majątkowe w tym środki pieniężne uzyskane w czasie trwania małżeństwa wchodziły w skład majątku wspólnego i dopiero od takiej zasady zachodziły wyjątki, normowane w art. 33 kro i op w tym samym brzmieniu. Trudno zatem zasadnie przyjmować, aby powodowie mieli wykazywać okoliczności, na które się nie powołują, skutkujące zaistnieniem jednego z przypadków, kiedy środki posiadane w czasie trwania małżeństwa, stanowią składnik majątku odrębnego.

Niezależnie od tego nawet przy przyjęciu, że kwota 10.000 zł została uiszczona z majątku odrębnego powoda, to brak byłoby podstaw do odmowy uwzględnienia powództwa w zakresie tej kwoty w stosunku do samego powoda.

To samo dotyczy eksponowanych przez Sąd Rejonowy kwestii sposobów egzekucji w sprawie Km 870/03, gdzie miała być ona prowadzona przede wszystkim z przedmiotów wchodzących w skład majątku odrębnego powoda.

Wbrew stanowisku Sądu Rejonowego nie stoi temu na przeszkodzie określona w pozwie podstawa faktyczna powództwa. Przyjęcie bowiem, że kwoty te zostały zapłacone przez powoda, a nie wspólnie - z majątku wspólnego jego i powódki i w konsekwencji uwzględnienie w odniesieniu do nich powództwa tylko w stosunku do tego pierwszego stanowiłoby nic innego jak częściowe uwzględnienie powództwa. Nie można tu przyjąć, że rozstrzygnięcie takie byłoby orzeczeniem co do przedmiotu nie objętego żądaniem pozwu, czy też zasądzeniem ponad to żądanie - w rozumieniu art. 321 § 1 kpc.

W odniesieniu wreszcie do powództwa M. W. (1) oraz powództwa skierowanego w stosunku do pozwanego G. C. Sąd nieprawidłowo uznał, że brak jest tu podstaw do rozważania jego zasadności w oparciu o instytucję bezpodstawnego wzbogacenia, normowaną w art. 405 i dalszych kc.

W doktrynie prawa (vide: System Prawa Prywatnego, Prawo zobowiązań - część ogólna Tom 5 pod red Z. Radwańskiego, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2006, str. 309 - 322) trafnie podkreśla się, że szczególna sytuacja zachodzi w przypadku pokrycia przez osobę trzecią zobowiązania jednego z dłużników solidarnych. W takim przypadku osoba taka nie nabywa roszczenia regresowego z art. 376 § 1 kc, może jednak dochodzić zwrotu bezpodstawnego wzbogacenia. Zapłata jest tu bowiem źródłem wzbogacenia współdłużników, co uzasadnia

przyznanie płacącemu odpowiedniego roszczenia przeciwko nim (por. tu wyrok SN z dnia 11 stycznia 1973 r., II Cr 648/72).

W takim, więc trybie rozpatrywać należy powództwo M. W. (1) w stosunku do D. C..

Dalej koniecznym będzie rozważenie czy doszło także do bezpodstawnego wzbogacenia pozwanego G. C., w stosunku do powoda (wobec tego ostatniego nie przysługują bowiem powodowi roszczenia regresowe z art. 376 § 1 kc) i dalej także powódki.

Dla uznania a limine braku powstania takich roszczeń w żadnym razie nie wystarczają okoliczności powołane w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, gdzie Sąd pierwszej instancji stwierdził, że uczestniczenie tych osób w zaspokajaniu należności wobec K. K. (1), było konsekwencją nadania przeciwko nim klauzuli wykonalności, co zaś było skutkiem treści art. 787 kpc i art. 41 kr. i op. Nadanie takiej klauzuli wykonalności nie przesądza w szczególności w żaden sposób o istnieniu zobowiązania w znaczeniu materialnoprawnym i jego źródle.

Mając na uwadze wszystko powyższe skonstatować było trzeba, że Sąd Rejonowy, czyniąc szereg opisanych wyżej nieprawidłowych założeń, co najmniej przedwcześnie uznał powództwo za bezzasadne i nie dokonał rozliczenia roszczeń regresowych oraz roszczeń z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia wedle przedstawionych już powyżej reguł, co jest konieczne dla rozstrzygnięcia.

Tym samym doszło do nierozpoznania istoty sprawy w rozumieniu art. 386 § 4 kpc.

Stąd należało orzec jak w sentencji wyroku, przy czym orzeczenie o kosztach postępowania apelacyjnego zapadło na podstawie art. 108 § 2 kpc.